

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра цивільного процесу

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ ТА МЕДІАЦІЯ»
(за вибором студента)

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність – 051 «Економіка»

Спеціалізація – «Бізнес-консалтинг»

Харків – 2019

Програма навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж та медіація» для студентів другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації, спеціалізація «Бізнес-консалтинг» фінансово-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 27 с.

Розробники:

Комаров Вячеслав Васильович – проректор з навчально-методичної роботи,
кандидат юридичних наук, професор кафедри цивільного процесу,
Кравцов Сергій Олександрович – доцент кафедри цивільного процесу,
кандидат юридичних наук,
Цувіна Тетяна Андріївна – доцент кафедри цивільного процесу, кандидат
юридичних наук

Затверджено на засіданні кафедри цивільного процесу
(протокол № 1 від 12 вересня 2019 р.)

Завідувач кафедри К.В. Гусаров

Гарант освітньої програми О. С. Марченко

Зміст

1. Вступ.....	4
2. Опис навчальної дисципліни.....	8
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни.....	11
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.....	11
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти.....	11
4.3. Освітні технології та методи навчання.....	12
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни.....	13
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	16
4.6. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни.....	18
Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни.....	20
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей.....	24
Додаток 3. Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями в програмі навчальної дисципліни.....	27

1. Вступ

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж та медіація» є формування системи наукових поглядів на розгляд зовнішньоекономічних спорів в міжнародному комерційному арбітражі та застосування до вказаних спорів процедури медіації; вивчення міжнародних актів і українського національного законодавства, що регулює розгляд і вирішення комерційних спорів, які виникають в процесі зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарської діяльності та ін.

Основні завдання:

- формування у студентів цілісного уявлення про механізм розгляду і вирішення справ у міжнародному комерційному арбітражі, а також про його окремих елементів – прийняття позову до провадження;
- визначення компетенції третейського суду, вирішення справ по суті, визнання та виконання іноземних арбітражних рішень;
- встановлення алгоритму провадження процедури медіації, а також визначення основних форм її проведення;
- формування теоретичних, методичних і практичних знань із розгляду зовнішньоекономічних спорів міжнародним комерційним арбітражем;
- оволодіння науковими підходами, практичними методами та прийомами консультування із проведенням медіаційної процедури;
- поглиблення теоретичних знань та формування практичних навичок із функціональної діагностики розгляду зовнішньоекономічних спорів міжнародним комерційним арбітражем;
- оволодіння практичними методами ефективного співробітництва із судовими та іншими компетентними органами іноземних держав.

1.2. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми

Навчальна дисципліна належить до циклу навчальних дисциплін за

вибором студента.

Пререквізити: Для вивчення курсу студент повинен мати знання з таких навчальних дисциплін: «Міжнародна економіка», «Міжнародний бізнес» (вивчаються у бакалавраті), «Сучасні економічні теорії», «Економічна теорія сфери послуг», «Економіка та організація консалтингової діяльності», «Інвестиційно-інноваційний бізнес-консалтинг», «Економічна діагностика та аналітика у бізнес-консультуванні», «Міжнародне економічне право».

Постреквізити: Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні «Фінансового бізнес-консалтингу», «Маркетингового бізнес-консалтингу», «Консалтингу корпоративних бізнес-організацій», «Консалтингу бізнес-проектів» та інших навчальних дисциплін за вибором студента.

1.3. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти

Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти, сформовані в результаті освоєння навчальної дисципліни:

ПК-1.	Знання понять, значення, напрямів розвитку та основних інститутів арбітражної форми захисту прав і охоронюваних законом інтересів.
ПК-2.	Знання основних міжнародних та національних джерел регулювання міжнародного комерційного арбітражу, прийомів і способів їх тлумачення.
ПК-3.	Знання видів міжнародних арбітражних судів, їх компетенції та принципів діяльності.
ПК-4.	Знання інноваційних парадигм міжнародного комерційного арбітражу.
ПК-5.	Знання порядку формування складу арбітрів і правового становища учасників арбітражного розгляду.
ПК-6.	Знання порядку ухвалення, виправлення, оскарження та виконання арбітражних рішень.
ПК-7.	Знання основ наукового аналізу проблем міжнародного комерційного арбітражу.
ПК-8.	Знання порядку, форми та умов визнання недійсною арбітражної угоди.
ПК-9.	Знання прав і обов'язків учасників спору, що підлягає розгляду

	міжнародним комерційним арбітражем.
ПК-10.	Знання моделі правового регулювання відносин за участю іноземного елемента в процесі виконання зовнішньоекономічного договору.
ПК-11.	Знання сутності понять та інститутів арбітражної форми захисту прав і охоронюваних законом інтересів.
ПК-12.	Знання сутності автономності арбітражної угоди від зовнішньоекономічного договору, до якого вона належить.
ПК-13.	Знання загальних правил провадження у справі в міжнародному комерційному арбітражі.
ПК-14.	Знання доказування і доказів в міжнародному комерційному арбітражі, їх належності і допустимості.
ПК-15.	Знання законодавчого регулювання щодо сприяння державних судів міжнародному комерційному арбітражу в отриманні доказів.
ПК-16.	Уміння застосування порядок доарбітражного порядку врегулювання спору, їх форми та наслідки недотримання.
ПК-17.	Знання компетенції міжнародного комерційного арбітражу і національних судів при застосуванні заходів забезпечення позову, пред'явленого до міжнародного комерційного арбітражу.
ПК-18.	Знання підстав та порядку скасування (відмови у визнанні та виконанні) державним судом рішення міжнародного комерційного арбітражу.
ПК-19.	Уміння визначати медіабельність справи та прогнозувати наслідки застосування процедури медіації до конкретного спору.
ПК-20.	Знання принципів медіації, основних її етапів, компетентностей та етичних засад діяльності медіатора.
ПК-21.	Уміння скласти медіаційні застереження, договори про проведення процедури медіації та медіаційні угоди.

Експлікація загальних і професійних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (Додаток 1).

1.4. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РНС НД – 1.1.	Здійснювати професійну діяльність на основі розвиненої правосвідомості, правового мислення і правової культури.
РНС НД – 1.2.	Забезпечувати дотримання суб'єктами права законодавства в галузі міжнародного комерційного арбітражу.

РНС НД – 1.3.	Володіти здатністю приймати рішення і здійснювати юридичні дії в сфері міжнародного комерційного арбітражу в точній відповідності з законодавством.
РНС НД – 1.4.	Володіти здатністю застосовувати нормативно-правові акти, реалізовувати норми, які регулюють діяльність міжнародного комерційного арбітражу в професійній діяльності.
РНС НД – 1.5.	Володіти здатністю юридично правильно кваліфікувати факти й обставини в галузі міжнародного комерційного арбітражу.
РНС НД – 1.6.	Володіти навичками підготовки юридичних документів.
РНС НД – 1.7.	Систематизувати методи експертного, проектного, процесного, навчального та комбінованого консультування.
РНС НД – 1.8.	Володіти здатністю поважати честь і гідність особи, дотримуватися і захищати права і свободи людини і громадянина.
РНС НД – 1.9.	Володіти здатністю здійснювати попередження порушення законодавства в сфері міжнародного комерційного арбітражу, виявляти та усувати причини та умови, що сприяють їх вчиненню.
РНС НД – 1.10.	Володіти здатністю правильно і повно відображати результати професійної діяльності в юридичній та іншій документації.
РНС НД – 1.11.	Володіти готовністю брати участь у проведенні юридичної експертизи проектів нормативно-правових актів, у тому числі з метою виявлення в них положень, що сприяють створенню умов для прояву корупції в сфері міжнародно-економічних правовідносин.
РНС НД – 2.1.	Володіти здатністю тлумачити різні правові акти в сфері регулювання різних інститутів міжнародного комерційного арбітражу.
РНС НД – 2.2.	Демонструвати здатність давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації в конкретних видах юридичної діяльності, пов'язаної із діяльністю міжнародного комерційного арбітражу.
РНС НД – 2.3.	Володіти здатністю брати участь у процедурі медіації як представника сторони.
РНС НД – 2.4.	Володіти здатністю складати медіаційні застереження, договори про проведення медіації та медіаційні угоди

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією освітньо-професійної програми

визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2).

1.5. Модуляризація компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни

Експлікація модуляризації компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність	Дидактична структура навчальної дисципліни
Кількість кредитів ЕКТС: 5,0	Рівень освіти – другий (магістерський)	За вибором студента
Кількість модулів: 3	Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Модуль 1 Лекції: 6 Практичні заняття: 12 Самостійна робота: 42
Загальна кількість годин: 150	Спеціальність – 051 «Економіка»	Модуль 2 Лекції: 6 Практичні заняття: 12 Самостійна робота: 42
Тижневих годин: 2-4	Спеціалізація – «Бізнес-консалтинг»	Модуль 3 Лекції: 4 Практичні заняття: 6 Самостійна робота: 20
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні засади міжнародного комерційного арбітражу

Загальні засади міжнародного комерційного арбітражу. Поняття

міжнародного комерційного арбітражу. Правова природа міжнародного комерційного арбітражу. Роль міжнародного комерційного арбітражу у вирішенні спорів, що виникають у сфері зовнішньоекономічних відносин. Види міжнародного комерційного арбітражу.

Види міжнародного комерційного арбітражу. Правове регулювання міжнародного комерційного арбітражу Види міжнародних арбітражних судів. Постійно діючі (інституційні) і ad-hoc арбітражні суди. Міжнародно-правове регулювання діяльності міжнародних арбітражних судів. Правове регулювання міжнародного арбітражного розгляду спорів та діяльності арбітражних судів в національному законодавстві різних держав. Теорія делокалізації арбітражу та її значення.

Арбітражна угода. Визначення компетенції міжнародного комерційного арбітражу. Арбітражна угода як різновид третейського договору (угоди), види. Автономність арбітражного угоди від договору, до якого воно відноситься. «Патологічні» арбітражні угоди. Юридичні наслідки укладення арбітражних угод. Пророгаційні і дерогаційні ефекти арбітражних угод. Теорія «компетенції компетенції» міжнародного комерційного арбітражу. Оскарження рішень арбітражу з питання про власну компетенцію.

Модуль 2. Процедурні питання розгляду зовнішньоекономічних спорів міжнародним комерційним арбітражем

Поняття загальних правил провадження у справах в міжнародному комерційному арбітражі. Поняття загальних правил провадження у справі в міжнародному арбітражному суді. Мова арбітражного розгляду. Склад арбітражного суду (арбітражний суд). Арбітри. Кількість арбітрів. Список арбітрів і його значення. Вимоги до арбітрів. Кваліфікація арбітрів. Порядок формування одноосібного і колегіального складу арбітражного суду. Правила збирання, подання, дослідження та оцінки доказів. Сприяння державних судів міжнародному комерційному арбітражу в отриманні доказів: поняття, значення, форми та правове регулювання в різних державах. Доарбітражний порядок урегулювання спору: поняття, форми, наслідки недотримання.

Вжиття заходів забезпечення позову, пред'явленого до арбітражного суду.

Визнання та виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу
 Рішення арбітражного суду (award), його значення. Оскарження рішення арбітражного суду до державного суду. Скасування (визнання недійсним) державним судом рішення арбітражного суду. Порядок розгляду клопотання про скасування рішення міжнародного арбітражного (третейського) суду. Підстави скасування рішення міжнародного арбітражного (третейського) суду. Виконання рішень національних та іноземних арбітражних судів. Порядок виконання виконавчого документа, виданого на підставі рішення міжнародного комерційного арбітражу. Поняття, значення та юридичні наслідки визнання іноземних арбітражних рішень (незаперечність, винятковість, незмінюваність, можливість втілення). Визнання іноземних арбітражних рішень як умова приведення його до виконання. Підстави відмови у визнанні та приведення у виконання іноземного арбітражного рішення. Порядок розгляду судами загальної юрисдикції заяв про визнання і приведення у виконання іноземних арбітражних рішень.

Модуль 3. Медіація у зовнішньоекономічних спорах

Медіація як альтернативний спосіб вирішення зовнішньоекономічних спорів. Медіація як альтернативний спосіб вирішення спорів. Договір про проведення медіаційної процедури. Види та моделі медіації. Фасилітативна, оціночна та трансформативна медіація. Безоплатна та комерційна медіація. Способи правової регламентації медіаційних процедур. Європейський кодекс поведінки медіатора. Принципи медіації, її учасники – медіатор, сторони, представники сторін. Основні методики та етапи медіаційної процедури (вступ та розвідка; вивчення ситуації; пошук варіантів рішення; завершення та підготовка медіаційної угоди). Мед-арб та арб-мед як комбіновані способи альтернативного розгляду зовнішньоекономічних спорів.

Конвенція ООН “Про міжнародні угоди, укладені в результаті медіації” та її імплементація у національне законодавство. Поняття міжнародних угод, укладених в результаті медіації. Сфера дії Конвенції ООН

“Про міжнародні угоди, укладені в результаті медіації” (Сінгапурська конвенція). Умови виконання міжнародних угод, укладених в результаті медіації, на національному рівні. Шляхи імплементації процедури виконання міжнародних угод, укладених в результаті медіації, на рівні національних правопорядків. Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародну комерційну медіацію та міжнародні мирові угоди, укладені в результаті медіації.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять

Форми організації освітнього процесу: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи.

Види навчальних занять: лекція, практичне заняття, консультація.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота студентів – це форма організації навчального процесу, що охоплює різноманітні види індивідуальної і колективної навчальної діяльності, яка здійснюється під час аудиторних або позааудиторних занять під загальним чи безпосереднім керівництвом викладача.

Самостійна робота має сприяти:

- 1) формуванню системи наукових поглядів на міжнародний комерційний арбітраж;
- 2) розвитку дослідницьких навичок і здібностей, необхідних для комплексного аналізу порядку розгляду зовнішньоекономічних спорів міжнародним комерційним арбітражем;
- 3) розвитку та реалізації спроможностей до практичної діяльності за новими економічними спеціальностями;
- 4) вихованню у студентів цілеспрямованості, дисциплінованості, відповідальності, лідерських і вольових якостей.

Важливою складовою самостійної роботи студентів є елементи

науково-дослідної діяльності. Потрібна орієнтація студентів на пізнання та самостійне вивчення ділового середовища бізнес-організації, прогнозування можливих ризиків виникнення зовнішньоекономічних спорів, практичне розроблення системи їх запобігання. Така орієнтація потребує розвитку пізнавального інтересу та практичних здібностей студентів.

Самостійна робота студентів може здійснюватися у таких формах:

- поглиблене вивчення питань, що розглядалися на лекції;
- опрацювання наукової та навчальної літератури, аналітичних документів тощо;
- робота з іноземним досвідом;
- розроблення плану дій у штучно створених кейсах з міжнародного комерційного арбітражу та медіації ;
- написання есе та рефератів;
- участь у конкурсах наукових праць;
- підготовка до практичних занять та заліку.

4.3. Освітні технології та методи навчання

Викладання навчальної дисципліни проводитиметься за методами дискусій, ділових ігор тощо.

Традиційні методи педагогічного контролю є:

- методи усного контролю: усне опитування (фронтальне та індивідуальне), диспут, моделювання та аналіз ситуаційних завдань, підготовка усних доповідей, колоквиум;
- методи письмового контролю: розв'язання тестових завдань, задач, підготовка есе, рефератів.

Інноваційні методи: ділові ігри, кейси, мозковий штурм, бізнес-тренінг.

Методи самоконтролю: самооцінка студента за питаннями для самоконтролю.

4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни

Система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж та медіація» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Видами *поточного контролю* знань студентів є:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких методів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист реферату за ініціативи студента, контрольна робота. За результатами практичних занять із кожного з трьох модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна оцінка – 15 балів), що включається до підсумкової оцінки знань;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на колоквіумах. Проводяться три колоквіуми. Максимальна оцінка з кожного колоквіуму становить 15 балів.

Протягом семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10.

Формою *підсумкового контролю знань* студентів з дисципліни є залік, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна кількість балів, за якої студент отримує залік, становить 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Поточний контроль						Самостійна робота студентів	Підсумкова оцінка знань
Практичні заняття			Колоквіуми				
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль №3	Колоквіум № 1	Колоквіум № 2	Колоквіум № 3		
max 15	max 15	max 15	max 15	max 15	max 15	max 10	max 100

Критерії оцінювання з дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж та медіація»

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 15	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	12	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	8	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 15	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з тем, можливі окремі несуттєві недоліки.
	14	Результати опрацювання матеріалу високі, але незначна кількість несуттєвих помилок.
	12	Добре засвоєння матеріалу з тем, але є окремі помилки.
	10	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	8	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 10	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні та практичні висновки.
	9	В роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплено фактичними даними.
	8	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня

		творчість та самостійність у дослідженні.
	7	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, немає висновків або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом.
	6	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи.

Результати успішного засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж та медіація» передбачають їх диференціацію на: відмінний (відповідає підсумковій оцінці А за шкалою ECTS), типовий (відповідає оцінкам С і В) і пороговий (відповідає оцінкам Е і D) рівні за вимогами до сформованих компетентностей.

Досягнення відмінного рівня сформованості предметних компетентностей означає відмінне оволодіння знаннями, уміннями і практичними навичками. Наявна системність знань студента. Студент може вільно застосовувати отримані знання і демонструвати набуті уміння та практичні навички у складних та нетипових ситуаціях.

Досягнення типового рівня сформованості предметних компетентностей означає дуже добре або добре оволодіння знаннями, уміннями та практичними навичками. Студент може застосувати отримані знання і демонструвати набуті уміння та практичні навички як у простих, так і в складних ситуаціях. Наявний зв'язок між окремими знаннями у студента, проте відчувається недостатність умінь і практичних навичок із системного оцінювання відповідної інформації.

Досягнення порогового рівня сформованості предметних компетентностей означає задовільне або достатнє оволодіння знаннями, уміннями та практичними навичками. Для порогового рівня характерна

фрагментарність знань. У простих, типових, стандартних ситуаціях студент може застосувати отримані знання і демонструвати набуті уміння та практичні навички, але він не здатний цього зробити при підвищенні рівня складності ситуації.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж та медіація» виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	Зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	Не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Основна література:

Монографії

Викладачів кафедри цивільного процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого:

Комаров В. В. Международный коммерческий арбитраж. Харків: Основа, 1995. 301 с.

Комаров В. В. Международный коммерческий арбитраж. Харків:

Право, 2009. 164 с.

Кравцов С. О. Міжнародний комерційний арбітраж та національні суди. Харків: Право, 2014. 232 с.

Додаткова література

Статті

Викладачів кафедри цивільного процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого:

Комаров В. В. Правовий статус арбітра міжнародного комерційного арбітражу. *Право України*. 2011. № 1. С. 108-122.

Кравцов С. О. Судовий контроль дійсності арбітражної угоди. *Юридична Україна*. 2012. № 3. С.79-85.

Інших авторів:

Белоглавок О. Правовий характер міжнародного арбітражного розгляду у торговельних справах та прояви конфліктів між правовими культурами. *Право України*. 2011. № 1. С.22-37.

Винокурова Л. Міжнародний комерційний арбітраж і Закон України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті»: деякі проблеми застосування. *Право України*. 2011. № 1. С. 57-67.

Винокурова Л. Порядок розгляду спорів у міжнародному комерційному арбітражі. *Право України*. 2011. № 1. С. 79-97.

Крупчан О. Міжнародні стандарти категорії «публічний порядок» у сфері міжнародного комерційного арбітражу та її визначення у законодавстві та правозастосовній практиці України. *Право України*. 2011. № 1. С. 150-160.

Литвиненко З. Подання позову до Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. *Право України*. 2011. № 1. С. 67-79.

Побірченко І. Діяльність міжнародного арбітражу в Україні та його міжнародні зв'язки. *Право України*. 2011. № 1. С. 8-22.

Притика Ю. Забезпечувальні заходи в міжнародному комерційному арбітражі. *Право України*. 2011. № 1. С. 139-150.

Селівон М. Взаємодія судової влади з міжнародним комерційним арбітражем. *Право України*. 2011. № 1. С. 130 -139.

Сліпачук Т. Практичні аспекти процесу доказування у міжнародному комерційному арбітражі. *Право України*. 2011. № 1. С. 122-130.

Чирич О. Право міжнародного торгового арбітражу вирішувати питання щодо власної юрисдикції. *Право України*. 2011. № 1. С. 97-108.

Інтернет-ресурси:

Верховна Рада України: офіційний веб-портал. URL: <http://rada.gov.ua> (дата звернення: 01.09.2019).

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua> (дата звернення: 01.09.2019).

Типовой закон ЮНСИТРАЛ о международном торговом арбитраже (в варианте, принятом Комиссией Организации Объединенных Наций по праву международной торговли 21 июня 1985 г.) URL: http://www.uncitral.org/pdf/russian/texts/arbitration/ml-arb/MAL_Rus.pdf (дата звернення: 01.09.2019).

Арбитражный регламент ЮНСИТРАЛ від 15.06.1976 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_059 (дата звернення: 01.09.2019).

Про практику розгляду судами клопотань про визнання й виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України: постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.12.99 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-99> (дата звернення: 01.09.2019).

4.6. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Матеріально-технічне забезпечення дає можливість працювати з інформаційним комплексом з будь-якого місця чи країни, підключаючись через мережу Інтернет (за умови реєстрації користувача відповідним чином), або використовуючи наявні в університеті комп'ютерні класи.

Передплачено доступ до Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM).

Доступ можливий у Залі правової інформації навчально-бібліотечного комплексу (вул. Пушкінська 84-А, 3 поверх).

Додаток 1

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж та медіація»
ЗК-1. Здатність до критичного мислення, генерації нових ідей та інноваційної діяльності.	ПК-4. Знання інноваційних парадигм міжнародного комерційного арбітражу.
ЗК-2. Здатність до ефективної професійної діяльності, креативного підходу до реалізації професійних функцій.	ПК-21. Уміння складати медіаційні застереження, договори про проведення процедури медіації та медіаційні угоди.
ЗК-3. Знання змісту, функцій, цілей та результатів професійної діяльності відповідно до її предметного змісту та практичної спрямованості.	ПК-1. Знання понять, значення, напрямів розвитку та основних інститутів арбітражної форми захисту прав і охоронюваних законом інтересів.
ЗК-5. Уміння формувати команди для розв'язання складних професійних проблем, розбудовувати ефективні міжособистісні комунікації.	ПК-19. Уміння визначати медіабельність справи та прогнозувати наслідки застосування процедури медіації до конкретного спору.
ЗК-8. Уміння чітко та доказово формулювати власні висновки, науково обґрунтовувати їх, переконливо та недвозначно доносити власну позицію до суб'єктів бізнесу.	ПК-6. Знання порядку ухвалення, виправлення, оскарження та виконання арбітражних рішень. ПК-10. Знання моделі правового регулювання відносин за участю іноземного елемента в процесі виконання зовнішньоекономічного договору.
ЗК-9. Здатність до подальшого самостійного навчання, розвитку особистих здібностей, професійного самовдосконалення, безперервної освіти, оновлення та інтеграції знань.	ПК-16. Уміння застосування порядок доарбітражного порядку врегулювання спору, їх форми та наслідки недотримання. ПК-21. Уміння складати медіаційні застереження, договори про проведення процедури медіації та медіаційні угоди.
ЗК-10. Уміння спілкуватися іноземною мовою, використовувати відповідну термінологію у певній предметній галузі.	ПК-7. Знання основ наукового аналізу проблем міжнародного комерційного арбітражу.
ЗК-13. Уміння використовувати сучасні інформаційні технології для пошуку, обробки та аналізу інформації.	ПК-10. Знання моделі правового регулювання відносин за участю іноземного елемента в процесі виконання зовнішньоекономічного договору.
ЗК-14. Уміння виявляти проблеми в сфері професійної діяльності, визначати нестандартні заходи стосовно їх розв'язання.	ПК-16. Уміння застосування порядок доарбітражного порядку врегулювання спору, їх форми та наслідки недотримання.
ЗК-15. Здатність до спілкування з представниками різних професійних груп та культур, ефективного налагоджування міждисциплінарних і кроскультурних ділових комунікацій.	ПК-21. Уміння складати медіаційні застереження, договори про проведення процедури медіації та медіаційні угоди.

ЗК-16. Уміння неупереджено та об'єктивно оцінювати результати господарювання, знаходити баланс соціально-економічних інтересів бізнесу та суспільства.	ПК-17. Знання компетенції міжнародного комерційного арбітражу і національних судів при застосуванні заходів забезпечення позову, пред'явленого до міжнародного комерційного арбітражу.
ФКС – фахові компетентності за спеціальністю «Економіка»	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж та медіація»
ФКС-1. Здатність до системного розуміння змісту, структури та тенденцій інноваційного розвитку економіки.	ПК-1. Знання понять, значення, напрямів розвитку та основних інститутів арбітражної форми захисту прав і охоронюваних законом інтересів.
ФКС-3. Здатність до розуміння змісту та головних характеристик послуг бізнес-консалтингу як форми інституційного закріплення та поширення професійних знань, інформації та практичного досвіду, що є основою інноваційної підприємницької діяльності у різних галузях економіки на національному та світовому рівнях.	ПК-7. Знання основ наукового аналізу проблем міжнародного комерційного арбітражу.
ФКС-7. Здатність до професійної консультаційної діяльності на основі теоретичних знань та практичних навичок здійснення різних форм та видів інноваційного бізнес-консалтингу.	ПК-10. Знання моделі правового регулювання відносин за участю іноземного елемента в процесі виконання зовнішньоекономічного договору.
ФКС-8. Уміння застосовувати стратегічний підхід до визначення цілей, завдань, напрямів розвитку бізнес-організацій в умовах інтернаціоналізації та глобалізації бізнесу.	ПК-4. Знання інноваційних парадигм міжнародного комерційного арбітражу.
ФКС-15. Здатність до формування довіри громадськості до бізнесу та позитивних відносин між ними на основі застосування методів та технологій PR-бізнес-консалтингу.	ПК-7. Знання основ наукового аналізу проблем міжнародного комерційного арбітражу.
ФКС-16. Уміння здійснювати бізнес-консультування суб'єктів міжнародних економічних відносин, спираючись на знання закономірностей розвитку світового ринку бізнес-консалтингу та вимог міжнародного бізнесу.	ПК-1. Знання понять, значення, напрямів розвитку та основних інститутів арбітражної форми захисту прав і охоронюваних законом інтересів. ПК-2. Знання основних міжнародних та національних джерел регулювання міжнародного комерційного арбітражу, прийомів і способів їх тлумачення. ПК-3. Знання видів міжнародних арбітражних судів, їх компетенції та принципів діяльності.
ФКС-17. Здатність до надання професійної правової допомоги бізнес-організаціям відповідно до практик та індустрій юридичного бізнес-консалтингу.	ПК-11. Знання сутності понять та інститутів арбітражної форми захисту прав і охоронюваних законом інтересів.

ФКС-19. Уміння розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародного економічного права.	ПК-4. Знання інноваційних парадигм міжнародного комерційного арбітражу. ПК-6. Знання порядку ухвалення, виправлення, оскарження та виконання арбітражних рішень.
ФКС-22. Здатність до розуміння основних інститутів корпоративного права ЄС, міжнародного комерційного арбітражу та медіації.	ПК-1. Знання понять, значення, напрямів розвитку та основних інститутів арбітражної форми захисту прав і охоронюваних законом інтересів. ПК-7. Знання основ наукового аналізу проблем міжнародного комерційного арбітражу. ПК-11. Знання сутності понять та інститутів арбітражної форми захисту прав і охоронюваних законом інтересів.
ФКП – фахові компетентності за профілем (спеціалізацією) «Бізнес-консалтинг»	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж та медіація»
ФКП-1. Знання інноваційних теорій, моделей та методів бізнес-консалтингу.	ПК-4. Знання інноваційних парадигм міжнародного комерційного арбітражу.
ФКП-2. Уміння аналізувати технології консалтингового процесу, спираючись на концептуальні засади та інструментарій сучасних наукових досліджень бізнес-економіки.	ПК-20. Знання принципів медіації, основних її етапів, компетентностей та етичних засад діяльності медіатора.
ФКП-11. Здатність до формування маркетингового комплексу бізнес-консалтингу відповідно до сучасних теорій маркетингу послуг.	ПК-13. Знання загальних правил провадження у справі в міжнародному комерційному арбітражі.
ФКП-12. Уміння організовувати ефективну співпрацю з клієнтською бізнес-організацією на всіх етапах консультаційного процесу.	ПК-16. Уміння застосування порядок доарбітражного порядку врегулювання спору, їх форми та наслідки недотримання.
ФКП-15. Знання принципів та методів аналізу фінансового стану клієнтських бізнес-організацій.	ПК-3. Знання видів міжнародних арбітражних судів, їх компетенції та принципів діяльності. ПК-13. Знання загальних правил провадження у справі в міжнародному комерційному арбітражі.
ФКП-17. Знання сучасних технологій ефективного консультування клієнтських бізнес-організацій з проблем їх інтеграції у міжнародний економічний простір.	ПК-2. Знання основних міжнародних та національних джерел регулювання міжнародного комерційного арбітражу, прийомів і способів їх тлумачення. ПК-15. Знання законодавчого регулювання щодо сприяння державних судів міжнародному комерційному арбітражу в отриманні доказів.
ФКП-19. Уміння аналізувати статистичні дані щодо господарської діяльності клієнтських бізнес-організацій.	ПК-5. Знання порядку формування складу арбітрів і правового становища учасників арбітражного розгляду.
ФКП-22. Уміння аналізувати діяльність корпоративних бізнес-організацій.	ПК-11. Знання сутності понять та інститутів арбітражної форми захисту прав

	і охоронюваних законом інтересів.
ФКП-24. Здатність до ефективної правової допомоги клієнтським бізнес-організаціям як суб'єктам національної економіки, міжнародних економічних відносин та євроінтеграції.	ПК-16. Уміння застосування порядку доарбітражного порядку врегулювання спору, їх форми та наслідки недотримання.

Додаток 2

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
РНС – результати навчання за спеціальністю «Економіка»		Результати навчання з навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж та медіація»
РНС-1. Застосовувати інструментарій інноваційних досліджень у процесі аналізу проблем функціонування та розвитку бізнес-організацій у період локальних та глобальних суспільних трансформацій.	№ 1	РНС НД – 1.1. Здійснювати професійну діяльність на основі розвиненої правосвідомості, правового мислення і правової культури. РНС НД – 1.2. Забезпечувати дотримання суб'єктами права законодавства в галузі міжнародного комерційного арбітражу.
РНС-7. Організовувати ефективні внутрішньофірмові відносини, застосовуючи сучасні форми співпраці учасників господарського процесу.	№ 1	РНС НД – 1.7. Систематизувати методи експертного, проектного, процесного, навчального та комбінованого консультування. РНС НД – 1.9. Володіти здатністю здійснювати попередження порушення законодавства в сфері міжнародного комерційного арбітражу, виявляти та усувати причини та умови, що сприяють їх вчиненню.
РНС-10. Пропонувати бізнес-організації заходи, спрямовані на забезпечення її фінансової стійкості та незалежності, мінімізацію ризиків і витрат.	№ 1	РНС НД – 1.7. Систематизувати методи експертного, проектного, процесного, навчального та комбінованого консультування. РНС НД – 1.11. Володіти готовністю брати участь у проведенні юридичної експертизи проектів нормативно-правових актів, у тому числі з метою виявлення в них положень, що сприяють створенню умов для прояву корупції в сфері міжнародно-економічних правовідносин.
РНС-11. Розробляти консультаційні проекти вдосконалення маркетингового комплексу бізнес-організації, виходу на нові ринки, просування нових продуктів та послуг.	№ 2	РНС НД – 2.2. Демонструвати здатність давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації в конкретних видах юридичної діяльності, пов'язаної із діяльністю міжнародного комерційного арбітражу.
РНС-13. Демонструвати здатність до здійснення функцій паблік рілейшнз та ефективних комунікацій.	№ 1	РНС НД – 1.1. Здійснювати професійну діяльність на основі розвиненої правосвідомості, правового мислення і правової культури.
РНС-14. Використовувати у професійній діяльності	№ 1	РНС НД – 1.5. Володіти здатністю юридично правильно кваліфікувати факти

результати статистичних досліджень, економічної діагностики та аналітики для обґрунтування ефективних проектів та рекомендацій.		й обставини в галузі міжнародного комерційного арбітражу.
РНС-17. Ефективно сполучати підприємницьку та інтелектуальну складові процесу юридичного консультування в професійній практичній діяльності.	№ 1	РНС НД – 1.7. Систематизувати методи експертного, проектного, процесного, навчального та комбінованого консультування.
РНС-20. Надавати професійні консультації з розв'язання питань міжнародного комерційного арбітражу та медіації, міжнародного економічного права та права ЄС, міжнародного конкурсного права.	№ 1 № 2	РНС НД – 1.11. Володіти готовністю брати участь у проведенні юридичної експертизи проектів нормативно-правових актів, у тому числі з метою виявлення в них положень, що сприяють створенню умов для прояву корупції в сфері міжнародно-економічних правовідносин. РНС НД – 2.2. Демонструвати здатність давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації в конкретних видах юридичної діяльності, пов'язаної із діяльністю міжнародного комерційного арбітражу. РНС НД – 2.4. Володіти здатністю складати медіаційні застереження, договори про проведення медіації та медіаційні угоди
Результати навчання за профілем (спеціалізацією) «Бізнес-консалтинг»		Результати навчання з навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж та медіація»
РНП-3. Визначати номенклатуру та асортимент послуг бізнес-консалтингу відповідно до сучасних вимог бізнесу.	№ 1	РНС НД – 1.5. Володіти здатністю юридично правильно кваліфікувати факти й обставини в галузі міжнародного комерційного арбітражу.
РНП-4. Розробляти консультаційні проекти інноваційного розвитку суб'єктів бізнес-консалтингу.	№ 1	РНС НД – 1.10. Володіти здатністю правильно і повно відображати результати професійної діяльності в юридичній та іншій документації.
РНП-9. Проаналізувати клієнтську базу бізнес-консалтингу.	№ 1	РНС НД – 1.8. Володіти здатністю поважати честь і гідність особи, дотримуватися і захищати права і свободи людини і громадянина.
РНП-10. Оцінювати ефективність консультацій та консультаційних проектів з розв'язання проблем клієнтських бізнес-організацій.	№ 1	РНС НД – 1.5. Володіти здатністю юридично правильно кваліфікувати факти й обставини в галузі міжнародного комерційного арбітражу. РНС НД – 1.7. Систематизувати методи експертного, проектного, процесного, навчального та комбінованого консультування.

РНП-12. Організувати бізнес-консультації онлайн.	№ 1	РНС НД – 1.5. Володіти здатністю юридично правильно кваліфікувати факти й обставини в галузі міжнародного комерційного арбітражу. РНС НД – 1.9. Володіти здатністю здійснювати попередження порушення законодавства в сфері міжнародного комерційного арбітражу, виявляти та усувати причини та умови, що сприяють їх вчиненню.
РНП-18. Розробляти консультаційні проекти з фінансового планування, аналізу, експертизи та оцінки бізнесу.	№ 1	РНС НД – 1.7. Систематизувати методи експертного, проектного, процесного, навчального та комбінованого консультування.
РНП-24. Проаналізувати методичні заходи консультування суб'єктів господарювання з правових питань розвитку внутрішнього ринку ЄС, міжнародного економічного права, корпоративного права ЄС.	№ 1 № 2	РНС НД – 1.3. Володіти здатністю приймати рішення і здійснювати юридичні дії в сфері міжнародного комерційного арбітражу в точній відповідності з законодавством. РНС НД – 2.1. Володіти здатністю тлумачити різні правові акти в сфері регулювання різних інститутів міжнародного комерційного арбітражу. РНС НД – 2.2. Демонструвати здатність давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації в конкретних видах юридичної діяльності, пов'язаної із діяльністю міжнародного комерційного арбітражу.
РНП-25. Розробляти консультаційні проекти з питань транскордонного банкрутства, міжнародного комерційного арбітражу та медіації	№ 1 № 2	РНС НД – 1.3. Володіти здатністю приймати рішення і здійснювати юридичні дії в сфері міжнародного комерційного арбітражу в точній відповідності з законодавством. РНС НД – 1.7. Систематизувати методи експертного, проектного, процесного, навчального та комбінованого консультування. РНС НД – 2.3. Володіти здатністю брати участь у процедурі медіації як представника сторони.

**Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни,
результатами навчання та предметними компетентностями
у програмі навчальної дисципліни**

Результати навчання за навчальною дисципліною / модулями	Предметні компетентності																				
	ПК-1	ПК-2	ПК-3	ПК-4	ПК-5	ПК-6	ПК-7	ПК-8	ПК-9	ПК-10	ПК-11	ПК-12	ПК-13	ПК-14	ПК-15	ПК-16	ПК-17	ПК-18	ПК-19	ПК-20	ПК-21
«Міжнародний комерційний арбітраж та медіація»/ Модуль 1																					
РНС НД – 1.1				X			X														
РНС НД – 1.2		X			X	X			X												
РНС НД – 1.3										X											
РНС НД – 1.4					X		X														
РНС НД – 1.5	X		X	X		X		X		X		X		X							
РНС НД – 1.6.													X			X	X				
РНС НД – 1.7.													X								
РНС НД – 1.8.									X												
РНС НД – 1.9.										X		X									
РНС НД – 1.10.								X									X	X			
РНС НД – 1.11						X					X										
«Міжнародний комерційний арбітраж та медіація» / Модуль 2																					
РНС НД – 2.1.										X					X						
РНС НД – 2.2.														X	X	X		X			
РНС НД – 2.3.																			X	X	X
РНС НД – 2.4.																			X	X	X